

Politik Bilim

7'nci Çerçeve Program (2)

Aykut Göker

Avrupa Komisyonu'nun hazırladığı, 2007-2013 yıllarını kapsayacak, **araştırma** ile ilgili 7'nci Çerçeve Program (ÇP7) taslağında yer alan önerileri bilmek AB'nin araştırma desteklerindeki yeni yönelimlerini değerlendirmek açısından önemli. Taslağın dört ana bileşeninin Avrupa'da bilim ve teknoloji alanında **işbirliğinin** geliştirilmesi, bilim ve teknolojinin sınırlarını genişletici araştırmalar desteklenerek **yeni fikirlerin** ortaya çıkmasının teşviki, araştırmacı **insan kaynağının** geliştirilmesi ve **araştırma kapasitesinin** yükseltilmesi olduğuna değinmişim.

İŞBİRLİĞİNİN GELİŞTİRİLMESİ

Bilim ve teknoloji alanında işbirliğinin geliştirilmesi için öngörülen eylemlerden birincisi, önceki yazımda saydığım tematik alanlarda **ortak araştırmaların** desteklenmesi. Ortak araştırma desteği, AB'nin araştırma fonlarının ağırlık noktasını oluşturuyor. Hedef, söz konusu alanlarda Avrupa'nın "**mükemmeliyet kutupları**"nın yaratılması. Ortak araştırma desteği, 6'nci Çerçeve Program'da [ÇP6] olduğu gibi, **ortak projeler** bazında verilecek; **mükemmeliyet ağları** ve **eşgüdüm faaliyetleri** de desteklenecek.

Öngörülen ikinci eylem, "**müşterek teknoloji inisiyatifleri**"nin yaratılması. Bu inisiyatifler, çerçeve program desteği dışında, Avrupa Yatırım Bankası kredisi ve risk sermayesi gibi finansman kaynaklarından da yararlanılarak, sınaî araştırmaların önünü açacak, büyük ölçekli, teknolojik araştırma ve geliştirme programlarının yürürlüğe konmasını sağlayacak. İnisiyatifler, sanayii, araştırma enstitülerini, kamu otoritelerini bir araya getiren "**Avrupa Teknoloji Plâtfömleri**" aracılığıyla oluşturulacak. Programın kapsamı ya da gerektirdiği kaynağın büyüklüğü nedeniyle, ihtiyaç duyulursa, müşterek teknoloji inisiyatifi biçiminde, uzun dönemli, **kamu - özel sektör ortaklıkları** kurulabilecek.

Üçüncü eylem, **ulusal araştırma programları arasında eşgüdümün** sağlanması. Bunun için **ERA-NET**'ten yararlanılması düşünülüyor. Ayrıca, ortak yürütülecek ulusal araştırma programlarına, AB'nin fon aktarımı yoluyla katılması da öngörülüyor. Bilindiği gibi, Birliği tesis eden anlaşmanın **169'uncu maddesi** iki ya da daha çok üye devletin ortak yürüttüğü ulusal programlara Topluluğun katkıda bulunmasına izin veriyor. Bu bağlamda EUREKA gibi ortak araştırma programlarının da çerçeve program fonlarından desteklenmesi gündemde. Öngörülen son eylem ise, **işbirliğinin uluslararası düzeyde de geliştirilmesi**. Bunun için, tematik alanlardaki bütün etkinlikler üçüncü ülkelerin araştırma kurumlarına ve araştırmacılarına açık tutulacak.

YENİ FİKİR ÜRETMEYİ TEŞVİK VE DİĞERLERİ

Gelecekte uygulama alanı bulacak **yeni fikirlerin** ortaya çıkmasının teşviki konusunda düşünülen eylem, **bilim ve teknolojinin sınırlarını genişleten temel araştırmaların** yarışmacı bir yaklaşım içinde sunulacak projeler bazında desteklenmesi. Bu tür projelerin değerlendirilerek, desteklenecek olanların seçimi için, Avrupa bilim topluluğunun üst düzeydeki temsilcilerinden oluşacak bir **Avrupa Araştırma Konseyi** kurulacak. Bütün Avrupa'dan münferit araştırma ekipleri Konsey'e proje sunabilecek.

Araştırmacı **insan kaynağının** geliştirilmesi, gençleri araştırmacı olmaya ve Avrupalı araştırmacıları Avrupa'da kalmaya teşvike, bütün dünyadan araştırmacıları da Avrupa'ya çekmeye yönelik bir dizi "**Marie Curie eylemi**" (ÇP6'da olduğu gibi) yürürlüğe konarak sağlanacak. Araştırma **kapasitesinin yükseltilmesi** konusundaysa, araştırma altyapısının

geliştirilmesi; KOBİ'ler ya da KOBİ birlikleri için yapılan araştırmaların desteklenmesi; AB'nin "daha az himaye görmüş bölgeler"indeki araştırma potansiyelinin harekete geçirilmesi; bütün Avrupa'da üniversiteler, araştırma merkezleri, girişimciler ve yerel otoritelerin bir araya gelmeleriyle oluşacak **araştırma kümelerinin** gelişmesi desteklenerek, çekim merkezini, bu kümelerin oluşturacağı "**bilgi bölgeleri**"nin yaratılması gibi eylemler öngörülüyor.

Görüldüğü gibi, ÇP7, ÇP6'nın devamı mahiyetinde; ama yeni unsurlar da içeriyor. Başta da söyledim; ÇP7'ye katılma niyetindeyse, programın yeni unsurlarını şimdiden değerlendirmeye alsak ve Vizyon 2023'ün, zâten AB'nin tematik alanlarıyla da önemli ölçüde örtüşen öncelikli alanlarını temel alarak, kendi araştırma alanımızı, artık daha fazla sulandırmadan, savsaklamadan yaratmaya başlasak iyi olur. Bu, ÇP7'ye katılma meselesinden öte kendi çıkarlarımızın bir gereğidir.

<http://www.inovasyon.org>

CBTD. 02 Nisan 2005